

Rutar Ilc, Zora; Tacer, Blanka in Žarkovič Adlešič, Brigita:

KOLEGIALNI COACHING: PRIROČNIK ZA STROKOVNI IN OSEBNI RAZVOJ

Ljubljana, Zavod RS za šolstvo, 2014

Kolegialni coaching avtoric Zore Rutar Ilc, Blanke Tacer in Brigitte Žarkovič Adlešič je prvi priročnik za to področje, ki je plod slovenskega znanja. Na eni strani je sistematičen, metodičen, do bralca prijazno zasnovan, didaktično bogat in strokoven vodnik po osnovah coachinga; na drugi strani temelji na praktičnih primerih, v katerih skozi refleksijo uporabnikov in preizkuševalcev coachinga bralcu omogoča neposreden vpogled v njihovo učenje, napredek in razvoj. Pri tem ponuja nekatere preproste tehnike, orodja in modele ter bralcu na slikovit način pokaže, kako jih uporabiti v praksi. Primere uporabe začini še z izkušnjami in refleksijo tistih, ki so to že storili.

Avtorice ostajajo pri izrazu *coaching*, ki se je kljub več (neuspešnim) poskusom slovenjenja »prijel« in ga v strokovni javnosti jasno razlikujemo od sorodnih pojmov, med temi so največkrat trenerstvo oziroma usposabljanje, svetovanje, mentorstvo, pa tudi (psiho)terapija. V slovenskem prostoru smo pogosto usmerjeni z naučeno nemočjo, zato je kolegialni *coaching* možnost (in tudi odgovornost vseh, ki so se udeležili osnovnega usposabljanja), da s pozitivnim in na opolnomočenju temelječim pristopom gradijo prakso in ga zavestno uporabljajo v različnih okoljih. Kolegialni coaching, ki je proces med dvema kolegom, slednjima omogoča (vzajemno) podporo in doseganje zelenih ciljev, s tem pa tudi strokovni in osebni razvoj. Temelji namreč na virih vsakega posameznika in ga poziva, da zamenja drže *ne znam, ne da se* s pristopom, ki ga označujejo vprašanja *kaj hočem, kaj je odvisno od mene, katere so moje kompetence in kaj je moj prvi korak*.

Coaching, kot je predstavljen v priročniku, izhaja iz nevrolingvističnega programiranja in praktičnih obravnav avtoric, ki so obogatene s konkretnimi izzivi uporabnikov ter primeri napačnega, neustreznega (največkrat naučenega negativnega) pristopa ter ustrežnejšega – coaching pristopa. Drugače povedano: če osnovni izziv temelji na problemskem okviru in izhaja iz neprijetnih čustev ter »ciklanja« v lastni nemoči, avtorice pokažejo, kako je s coaching pristopom mogoče preseči problemski okvir ter kolega ciljno usmeriti k rešitvam tako, da opredeli svoj cilj, vire za njegovo doseganje, morebitne omejitve (med njimi pogosto omejujoča prepričanja), koristi, ki jih bo rešitev oziroma doseganje cilja prineslo, ter korake, ki so za to potrebni.

Knjiga je razdeljena na šest poglavij, ki se med seboj nadgrajujejo in dopolnjujejo. Prvi del opredeli *coaching* in kolegialni *coaching*, v drugem delu so sistematično predstavljene nekatere veščine, v tretjem in četrtem modeli in orodja *coachinga*. Peti del se ukvarja s psihološkimi osnovami *coachinga*, šesti del predstavi izkušnje pri uporabi kolegialnega *coachinga*, med njimi tudi načine njegove systemske vpeljave v šolski prostor.

Bistvo *coachinga* so spremembe prepričanj, identitete in osebnostni razvoj. To od *coacha* zahteva ustrezna orodja, metode in tehnike ter številna druga znanja, ki so plod dolgoletnega študija, usposabljanja in poglobljenega dela na sebi. Ambicija priročnika *Kolegialni coaching* ni, da bi segel tako daleč, čeprav predstavi nekatera diagnostična orodja tudi za delo s temi strukturami.

Čeprav *Kolegialni coaching* izhaja iz šolskega prostora in je prvenstveno namenjen učiteljem ter drugim šolskim delavcem, je dobrodošel priročnik za vse, ki se profesionalno ukvarjajo s *coachingom* ne glede na področje delovanja, in tudi za tiste, ki se s *coachingom* šele seznanjajo. Nikakor pa ni nadomestek za temeljito (vsaj 100-urno) usposabljanje iz *coachinga*. *Coaching* je pač več kot samo veščina in obrt. Od *coacha* se pričakujeta pozitivna naravnost in visoka etična notranja drža. Usposabljanje *coacha* preizprašuje posameznikova prepričanja, vedenja, strategije in tudi njegovo poslanstvo, zato se *coachinga* ni mogoče (na)učiti le iz knjig. Knjige in različni priročniki so stalni spremljevalci na *coachevi* strokovni poti. Le *coach*, ki sam nenehno raste in se samoizprašuje, lahko pomaga pri osebni in profesionalni rasti tudi drugim. Verjamem, da je na tej poti osebne in strokovne rasti *coachu* lahko dober sopotnik tudi priročnik *Kolegialni coaching*.

Karin Elena Sánchez